

tíðindablaðið

Útgevri: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Bláðólk: Høgni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Havbotnurin

oddagrein

ENN einaferð hefur lögtingið samtykt á málsekið undirgrund Føroya og havbotnur verður føroyskt sermál.

HETTA er ein endurtøka av teirri gomlu samtyktini frá 1975, har lögtingið tók støðu í hesum sera týðningarmikla máli, um hvønn lut føroyingar sjálvir eiga at hava til føroysku undirgrundina. Tað er í samsvari við grundsjónarmið Javnadarfloksins, har tað greitt verður sagt at landgrunnurin og havbotnurin allur er ogn Føroya fólks.

TAÐ sum er avgerandi í hesum máli má vera, at tær samráðingar, ið skulu vera, verða fórdar á ein slíkan hátt, at tær vera til mesta gagns fyri okkum og at hesar samráðingar verliga verða fórdar í álvara, ikki upp á hvamsvis, sum vit megu halda, at henda samgonga hefur gjørt, tí tað er tíðuligt at Sambandsflokkurin yvirhefur ikki hefur lagt nakað sum helst álvara í hetta mál. Tað ber ikki til at fara so við einum tilíkum máli so sum samgongan hefur gjørt.

JAVNADARFLOKSINS áskoðan er, at her má verða fyriskipa so, at málið verður gjøgnumarbeitt í æsir — og at her verður arbeitt í góðum samstarvi við ríkis-myndugleikarnar.

Fáa nú tey smærru sjúkrahúsini arbeiðslíkindi — og politikarar harvið bjarga sjúkrahúsvirkinum!

Í sambandi við at føroyska sjúkrahúsvirkið nú kemur til viðgerðar í lögtinginum, fari eg at loyva mær at koma við nokrum viðmerkingum, um hetta — fyri okkum øllum — so týðningarmikla mál.

Tað er at vóna, at tingið nú viðger hetta mál so, at støðan innan sjúkrahúsvirkið sum heild verður haldgóð og trygg, og ikki minst hetta, at fingið verður arbeiðsfríður, við tí stabiliteti, ið eigur at vera á einum tilíkum oki.

Tann skrivning og tað tjak, ið fer fram idag um hetta mál, er ikki nakað nýtt fyrirgildi, men hefur hetta málið verið frammi upp igjögnum tíðirnar við ávisum millumbilum, styrti ella longri.

Av og á eru fingnar góðar loysnir, meðan tað til aðrar tíðir bert hefur ført til tjak, og kanska til persónligt niðurlag.

Politikarar okkara megu gera sær greitt, at føroyska sjúkrahúsvirkið er eitt, og er tað bytt upp í tryk, og eru tað tey okkari

Landssjúkrahúsvirkið umfatar, meðan tvey smærra oki eru, nevniliga tey oki, ið Suðuroyar Sjúkrahús og Klaksvíkar Sjúkrahús umfata, og eru tey nærri tilskilað í øðrum fyriliggjandi skrivlingum tilfari.

Hetta er grundleggjandi fyrri tí støðutakan, ið politikarar okkara koma at taka, og tað er út frá hesum lógin um føroyska sjúkrahúsvirkið er gjørt.

Annað er so tað, at fyrr enn øll tryk sjúkrahúsini virka til fulnar, virkar føroyska sjúkrahúsvirkið ikki.

Givið er, at Landsjúkrahúsið er høvuðssjúkrahúsið, og er tað ikki nakar, ið ivast í tí.

Hinegin hava tey smærru sjúkrahúsini kravt, og má hetta vera eitt krav frá føroyska fólkinum sum heild, at á hesum sjúkrahúsunum verða tað gjørt arbeiðslíkindi, og ikki sum nú, at eingin lækni kennir seg tryggan, og at teir ikki

hava fulla uppbakking bæði frá fyrising og frá politikari síðu.

Allir læknar vita, eisini teir á Landssjúkrahúsinum, at verða ikki onkrar sergreinir lagdar út á tey smærru sjúkrahúsini, kom tey at verða niðurlagd, og verður hetta til óbótalligan skaða fyri føroyska fólkið.

Hesi sjúkrahús koma ikki at virka attraktivt fyri læknar og teir, bæði frá fyrising og teir læknar, ið siga, at hesi sjúkrahús, ið bert skulu hava alm. kirurgi vita, at um stutta tíð, so hefur tú ongan lækna av týðningi, og koma tey so at virka sum skaðastovur ella tað, ið verri er, fyri síðani at verða niðurlagd.

Tað hefur verið fort fram av Essa Arge, at «sjálvandi er tað keðiligt, at Suðuroy og Klaksvík missa arbeiðsplass, men tey megu so heldur fáa nakað annað».

Eg skal í hesum viðfangi ikki koma inn á henda «galanta» og alfaðirliga andan í hesum orðum.

Hinegin fari eg at siga við Essa Arge, at so einkult er hetta nú heldur

ikk.

Tað at hesi tryk sjúkrahúsini verða útbýgd, og verða eins vælirandi, kemur at tæna sjúklingunum, við tað, at ein ávis «konkurance» um viðferð av fólki, og at ikki læknar sleppa at gera fullkomiliga sum teimum hóva, verður í sjálvum sær ein trygd. Tí eg tori at siga, at tað verður ikki gott at verða føroyskur sjúklingur tann dag vit bert hava eitt sjúkrahús, og at hesir læknar verða einaráðandi.

So her er ikki bert spurningur um arbeiðsplass, men um ein trygg-leika fyri føroyska fólkið.

Petur Ellefsen rósar lokalpolitikarum í Norðoyggjum fyri teirra stríðshug, fyri at varðveita tey smærru sjúkrahúsini, heldur enn at tey verða niðurlagd.

Eg trúgvi nú heldur ikki, at sjónarringurin hjá læknunum á Landssjúkrahúsinum røkkur út um Havnina, og meti eg, at teir eru í sjálvum sær, so sentraliseraðir, at teir yvirhefur ikki hava gjørt sær greitt, hvat ið hevði hent, um so var, at hesi sjúkrahúsini vóru niðurlagd.

Hvussu hevði tá t.d. konsulenttænastan virkað? Hon hevði yvirhefur ikki koyrt.

Eg fari at siga tað her, at metingin hjá læknunum á Landssjúkrahúsinum er so, at bara teir fáa lagt alt undir seg, so eru teir fullkomiliga líkasælir um hini sjúkrahúsini «larrá» ella ana, og avleiðingarnar av hesum koma teir ikki at taka sær stórvegis tykni av.

At Sjúkrahússtjórin ynskir eina miðsavnan, er givið.

I dag liggur hann sum «lús imillum tvær negl», og tað er í sjálvum sær

eingin ynskidreymur, hann ynskir at gera sum læknarnir á Landssjúkrahúsinum siga, men hann veit eisini, at hann eigur at hava eins stóra ábyrgd av teimum smáu, so fyri hann er tað betur við bert einum sjúkrahúsi, men tað kann sjúklingurin ikki liða undir.

Eg voni, at politikarar okkara siggja við størsta álvarsemi uppá hesa viðgerð. Hetta er eftir mini metan størsta avgerð, ið tikið er innan føroyska sjúkrahúsvirkið, og verður eingin stóða tikið, endar alt í einum stórum hurluvasa, ið móguliga kemur læknunum á Landssjúkrahúsinum til góðar, og Føroya fólki til stóran skaða.

Eisini ynskja læknar á Landssjúkrahúsinum at mæla stóðið undan, at yngri læknar fáa sína útbúgving á Klaksvíkar Sjúkrahúsi, aftaná at teir vita, at teir yngri læknar, ið verið hava á Klaksvíkar Sjúkrahúsi til útbúgvingar, hava givið hesum læruplási eitt sera gott ummæli. Og eisini at hetta er við til at gera smærru sjúkrahúsini attraktivt fyri læknar.

Eg fari at gevast her.

Vón mín er tí, at lögtingið undir hesi viðgerð, kemur til eina veruliga niðurstøðu, ið er haldgóð framyvir, og kemur at innibera:

1. At henda niðurstøða kemur at tæna teimum smærru sjúkrahúsunum eins væl og Landssjúkrahúsinum.

2. At læknar á Landssjúkrahúsinum nú av álvara verða settir uppá plass, og at teir koma at hugsa um føroysku tjóðina sum heild.

3. At Sjúkrahússtjórin fær boð um, at halda seg til ta lóg, ið lögtingið hefur samtykt.

4. At Ríkisumboðsmáðurin fær at vita, at hóast danir gjalda 50%, skulu føroyingar avgera útbýggingarnar, og sleppa teir sær undan at gjalda teir aðrir útvegir finnast.

5. At útbýggingar verða framdar bæði í Suðuroy og framhald av tí projekti, ið fyriliggur fyri Klaksvíkar Sjúkrahús.

6. At ortopedkirurgiska viðgerðin verður at fara fram bert á Klaksvíkar Sjúkrahúsi, samstundis um Landsstýrinum verður heimilað í samráð við felagssjúkrahússtýrið at leggja hóskandi sergreinir út á smærru sjúkrahúsini.

7. At Landssjúkrahúsið annars verður sjúkrahús við sentralum funktionum.

Um hesi omanfyreivndu mál ikki verða fingin uppá plass, tori eg at siga, at vit framhaldandi koma at verða vitni til eitt vánaligt sjúkrahúsvirk, og viðurskiftini verða eins ótolandi og tey hava verið tað upp igjögnum tíðirnar.

Tað, sum síðani hendir, er, at teir læknar vit idag hava í Suðuroy og í Klaksvík, siga stórvini frá sær, hesir læknar, ið nú eru við til uppbyggingina av teim smærru sjúkrahúsunum og harvið sjúkrahúsvirkinum sum heild.

Tað fer at undra mangan, um nakar føroyskur politikari vil taka sær ábyrgd av tí.

Hetta er ikki nokur hóttan, men nakin veruleiki.

Jógvan við Keldu

Telefontænastan á Landssjúkrahúsinum

Harra blaðstjóri!

Ger mær tann beina at seta niðanfyrir standandi svar til lesarabráv í blað tygara:

Viðmerkingar til lesarabráv frá Árna Andreassen í Sosialinum 30. mars 1983 viðvíkjandi telefontænastuni á Landssjúkrahúsinum.

Í lesarabrávinum verður millum annað funnið at, at telefonin á Landssjúkrahúsinum 13540 ikki svarar beinanvegin tá ringt verður og at telefonvaktin biðir um ov mikið av upplýsingum tá sjúkrahúsvognur verður boðsendur. Upplýsingar sum mettast verða at seinka avgreiðsluni soleiðis at sjúkrahúsvognur verður seinkaður.

Til hetta skal viðmerkjast, at telefontæknin á Landssjúkrahúsinum verður passaður alt døgnið av telefonvaktum.

Ið burturav hata hetta til arbeiðis. Tað er vanligar ógvuliga nógvur trafikur á 13540, serstakliga í dag arbeiðstíðini og tað er ikki óvanligt at uppkallini standa í biðroð, tá trafikur er av tí mesta. Samrøðurnar verða so avgreiddar í teirri raðfylgju tær koma inn. Um tygum ringja til 13540 og boða frá vanlukku e.t. har neyðugt er at fáa sjúkrahúsvogn beinanvegin kann henda, at tygum koma at standa seinast í biðroðini og gongur tað sostatt ein lota

áðrenn uppkall tygara verða avgreidd.

Um tygum blaða upp á fyrstu síðu í telefonbókini vilja tygum óvast á síðuni siggja at fólks sum tørva hjálp beinanvegin kunnu snara 000. Um tygum høvdu gjørt hetta høvdu tygum komið í samband við telefonstøðina sum beinanvegin hevði stillað tygum um til Landsjúkrahúsið uttan um telefontæknin til eina telefon ið stendur við síðuna av telefontæknin og sum just er uppsatt til hetta endamáli. Tá henda telefon ringir verður hon tikið beinanvegin og øll onnur telefonavgreiðsla má biða.

1 telefonbókini stendur

Framhald á síðu 7